เรื่องเสร็จที่ ๖๒๔/๒๕๖๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเปรียบเทียบปรับโรงพยาบาลเอกชน

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๗๑๓.๐๖.๒/๓๗๔ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า เนื่องด้วยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ได้มีหนังสือหารือกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรณีการเปรียบเทียบคดีว่าสามารถดำเนินการเปรียบเทียบปรับในกรณีที่กรรมการซึ่งลงชื่อผูกพันบริษัทในฐานะผู้รับอนุญาตและเป็นผู้ดำเนินการสถานพยาบาล ทั้งสองกรณีได้หรือไม่ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพจึงขอหารือว่าตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔ ได้กำหนดคำนิยามของ "ผู้รับอนุญาต" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล และ "ผู้ดำเนินการ" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาล มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า "ผู้รับอนุญาต ผู้ดำเนินการ และผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลแห่งหนึ่ง ๆ จะเป็นบุคคลคนเดียวกันก็ได้" และมาตรา ๗๔ บัญญัติว่า "ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย" ดังนั้น กรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล และต้องดำเนินคดีกับบุคคลตามมาตรา ๗๔ และในขณะเดียวกันบุคคลนั้นเป็นผู้ดำเนินการสถานพยาบาลด้วย ในการพิจารณาเปรียบเทียบคดีจะเปรียบเทียบปรับผู้แทนนิติบุคคลและผู้ดำเนินการสถานพยาบาล ทั้ง ๒ สถานะ ในการกระทำความผิดคราวเดียวกันได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ โดยมีผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมสรุปความได้ว่า คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้พิจารณาและมีมติว่า โรงพยาบาลเอกชนซึ่งเป็นนิติบุคคลได้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาล มีความผิดตามมาตรา ๓๕ (๑) และมีโทษตามมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาลฯ และคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีได้ดำเนินการเปรียบเทียบปรับนิติบุคคลผู้รับอนุญาต ผู้แทนนิติบุคคลผู้รับอนุญาต และผู้ดำเนินการแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการสถานพยาบาลได้พิจารณาประเด็นการเปรียบเทียบปรับบุคคลเดียวกันซึ่งมีฐานะเป็นทั้งผู้แทนนิติบุคคลผู้รับอนุญาตและเป็นผู้ดำเนินการสถานพยาบาล ว่าสามารถลงโทษผู้กระทำ

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๒/๗๒ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความผิดทั้งสองสถานะได้หรือไม่แล้ว เพื่อให้เกิดความชัดเจนในข้อกฎหมายและใช้เป็นบรรทัดฐานในทางปฏิบัติ จึงมีมติให้หารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) พิจารณาข้อหารือของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรณีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นนิติบุคคลผู้รับอนุญาตซึ่งต้องดำเนินคดีกับบุคคลตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย และในขณะเดียวกันบุคคลนั้นเป็นผู้ดำเนินการสถานพยาบาลอีกสถานะหนึ่ง ในการพิจารณาเปรียบเทียบคดีจะเปรียบเทียบปรับบุคคลซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคลและผู้ดำเนินการสถานพยาบาลทั้งสองสถานะ ในการกระทำความผิดคราวเดียวกันได้หรือไม่ นั้น เห็นว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดสถานะ หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการไว้แตกต่างกัน โดยกำหนดหน้าที่ของผู้รับอนุญาต อาทิเช่น มาตรา ๒๓[๑] มาตรา ๓๑[๒] และมาตรา ๓๒[๓] หน้าที่ของผู้ดำเนินการ อาทิเช่น มาตรา ๓๔[๔] นอกจากนั้น มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการมีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในมาตรา ๓๕[๕] และกำหนดหน้าที่ไว้

---

[๑] มาตรา ๒๓ ผู้รับอนุญาตต้องจัดให้มีผู้ดำเนินการคนหนึ่ง เป็นผู้มีหน้าที่ควบคุม ดูแล และรับผิดชอบในการดำเนินการสถานพยาบาล

[๒] มาตรา ๓๑ ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานพยาบาลนั้น

[๓] มาตรา ๓๒ ผู้รับอนุญาตต้องแสดงรายละเอียดดังต่อไปนี้ ณ สถานพยาบาลนั้น

(๑) ชื่อสถานพยาบาล

(๒) รายการเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล

(๓) อัตราค่ารักษาพยาบาล ค่ายาและเวชภัณฑ์ ค่าบริการทางการแพทย์ ค่าบริการอื่น และสิทธิของผู้ป่วยที่สถานพยาบาลต้องแสดงตามมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง

การแสดงรายละเอียดตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

[๔] มาตรา ๓๔ ให้ผู้ดำเนินการมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมและดูแลมิให้ผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลประกอบวิชาชีพผิดไปจากสาขาชั้น หรือแผน ที่ผู้รับอนุญาตได้แจ้งไว้ในการขอรับใบอนุญาต หรือมิให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพทำการประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาล

(๒) ควบคุมและดูแลให้ผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพของตน

(๓) ควบคุมและดูแลมิให้มีการรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนเกินจำนวนเตียงตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่กรณีฉุกเฉินซึ่งหากไม่รับไว้อาจเกิดอันตรายแก่ผู้ป่วย

(๔) ควบคุมและดูแลสถานพยาบาลให้สะอาด เรียบร้อย ปลอดภัย และมีลักษณะอันเหมาะสมแก่การใช้เป็นสถานพยาบาล

[๕] มาตรา ๓๕ ให้ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการมีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

(๑) จัดให้มีผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลตามวิชาชีพและจำนวนที่กำหนดในกฎกระทรวงตลอดเวลาทำการ

(๒) จัดให้มีเครื่องมือ เครื่องใช้ ยา และเวชภัณฑ์ที่จำเป็นประจำสถานพยาบาลนั้น ตามชนิดที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) จัดให้มีและรายงานหลักฐานเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานพยาบาลและผู้ป่วยและเอกสารอื่นที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยต้องเก็บรักษาไว้ให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้ไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่จัดทำ

(๔) ควบคุมและดูแลการประกอบกิจการสถานพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๕

เหมือนกัน ได้แก่ มาตรา ๓๖[๖] และมาตรา ๓๗[๗] โดยกรณีที่กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการร่วมกันตามมาตรา ๓๕[๘] แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาลฯ ได้กำหนดบทลงโทษของผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการไว้ตามมาตรา ๖๕[๙] ซึ่งการพิจารณาโทษต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงว่าเป็นผู้กระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างไร เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคลผู้รับอนุญาตประกอบกิจการสถานพยาบาลซึ่งต้องดำเนินคดีกับกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิดตามมาตรา ๗๔[๑๐] แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาลฯ และในขณะเดียวกันบุคคลนั้นเป็นผู้ดำเนินการสถานพยาบาลด้วย หากพิสูจน์ได้ว่าบุคคลนั้นต้องรับโทษในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามมาตรา ๗๔ ในฐานะผู้แทนของนิติบุคคลผู้รับอนุญาตประกอบกับมีการกระทำความผิดในฐานะผู้ดำเนินการด้วย และยินยอมให้มีการเปรียบเทียบตามมาตรา ๗๕ วรรคสอง[๑๑]

---

[๖]มาตรา ๓๖ ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการของสถานพยาบาลต้องควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วยตามมาตรา ๓๓/๑ ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาลโดยฉุกเฉิน เพื่อให้พ้นจากอันตรายตามมาตรฐานวิชาชีพและตามประเภทของสถานพยาบาลนั้น ๆ

เพื่อประโยชน์สาธารณะ ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้สถานพยาบาลมีหน้าที่ระดมทรัพยากรและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเยียวยาหรือดำเนินการตามความเหมาะสมและความจำเป็น

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

เมื่อให้การช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วยตามวรรคหนึ่งแล้ว ถ้ามีความจำเป็นต้องส่งต่อหรือผู้ป่วยมีความประสงค์จะไปรับการรักษาพยาบาลที่สถานพยาบาลอื่น ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการต้องจัดการให้มีการจัดส่งต่อไปยังสถานพยาบาลอื่นตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

[๗]มาตรา ๓๗ ผู้รับอนุญาตและผู้ดำเนินการต้องควบคุมดูแลมิให้มีการใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้สถานพยาบาลประกอบกิจการสถานพยาบาลผิดประเภทหรือผิดลักษณะการให้บริการตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

[๘]โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

[๙]มาตรา ๖๕ ผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ (๒) หรือมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

[๑๐]มาตรา ๗๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

[๑๑]มาตรา ๗๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

ฯลฯ ฯลฯ

บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก ในการนี้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีอาจมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้ทำการเปรียบเทียบปรับแทนสำหรับคดีที่มีโทษปรับสถานเดียวตามที่เห็นสมควรก็ได้

ฯลฯ ฯลฯ

แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาลฯ แล้ว คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีย่อมดำเนินการเปรียบเทียบปรับบุคคลนั้นทั้งในฐานะผู้แทนนิติบุคคลผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๗๔[๑๒] แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาลฯ และฐานะผู้ดำเนินการได้

(นายดิสทัต โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๖๑

---

[๑๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๐, ข้างต้น